

EDUSKUNNAN VASTAUS 251/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä (HE 149/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 33/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on autonkuljettajien ammatillisia valmiuksia lisäämällä parantaa liikenteen ja kuljetusten turvallisuutta sekä kuljettajien edellytyksiä tehtävänsä hoitamiseen.

2 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajalta tieliikenteessä vaadittavaa ammattipätevyyttä. Vaarallisten aineiden kuljettajien pätevydestä on lisäksi voimassa, mitä siitä vaarallisten aineiden kulje-

tuksesta annetussa laissa (719/1994) ja sen nojalla säädetään.

Tässä laissa säädetty ammattipätevyys vaaditaan myös muun Euroopan talousalueen valtion (*ETA-valtio*) kansalaiselta ja sellaisen muun maan kansalaiselta, joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana.

Tämä laki ei koske kuljettajaa, jos:

1) ajoneuvon suurin sallittu rakenteellinen nopeus on 45 kilometriä tunnissa;

2) ajoneuvo on poliisin, pelastusviranomaisen tai puolustusvoimien käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa taikka poliisitehtäviä hoidettaessa tullin tai rajavartiolaitoksen käytössä;

3) ajoneuvoa koeajetaan sen korjaamisen, huoltamisen tai katsastamisen yhteydessä tai sen parantamiseksi teknisesti taikka kysymyksessä on uuden tai muunnetun ajoneuvon koeajo ennen ajoneuvon liikenteeseen hyväksymistä;

4) ajoneuvoa käytetään kiireellisessä hätätilanteessa pelastustarkoituksiin poliisiin tai pelastusviranomaisen taikka poliisitehtäviä hoidettaessa tullin tai rajavartiolaitoksen määräyksen perusteella;

5) ajoneuvoa käytetään ajo-oikeuden tai tässä laissa tarkoitetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen saamiseksi annettavassa ajo-opetuksessa;

6) ajoneuvoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin tavarakuljetuksiin;

7) linja-autoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien kuljettamiseksi ja linja-auto on heistä jonkun omistuksessa; taikka

8) ajoneuvolla kuljetetaan materiaaleja tai laitteita, joita kuljettaja ammattiaan harjoittaessaan käyttää, eikä ajoneuvon kuljettaminen ole hänen päätoimensa, taikka ajoneuvolla kuljetetaan vähäisessä määrin omia tuotteita, joita kuljettaja myy tietyssä paikassa, eikä ajoneuvon kuljettaminen ole hänen päätoimensa.

2 luku

Kuorma- ja linja-auton kuljettajia koskevat vaatimukset

3 §

Kuljettajan ammattipätevyys

Kuorma- ja linja-auton kuljettajalta vaaditaan perustason ammattipätevyys ja tässä laissa säädetty jatkokoulutus.

Kuorma-auton tai linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys saavuttanut saa kuljettaa niitä kuorma-autoja tai linja-autoja ja niiden ajoneuvoyhdistelmiä, joiden luokkaa vastaava ajo-oikeus hänellä on.

4 §

Perustason ammattipätevyys

Perustason ammattipätevyys saavutetaan tässä laissa tarkoitetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella.

Koulutus voidaan suorittaa myös nopeutettuna. Nopeutetusta koulutuksesta johtuvista rajoituksista ajoneuvon kuljettamiseen säädetään 8 §:ssä.

Koulutuksen aloittaminen ei edellytä, että koulutettavalla on ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus. Ennen opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeuden saamista ajo-opetukseen sovelletaan, mitä ajo-oikeuden saamiseksi annettavasta ajo-opetuksesta tieliikennelaissa (267/1981) ja sen nojalla säädetään.

5 §

Perustason ammattipätevyyskoulutus

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa annetaan opetusta kuljetusten kuljettajalle asettamista vaatimuksista, liikenneturvallisuuteen sekä kuljettajan ja kuljetusten turvallisuuteen vaikuttavista seikoista sekä hyvästä ammatin hoitamisesta ajoneuvoa kuljettaessa ja muissa kuljettajan tehtävissä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään oppiaineista, koulutusta koskevista vähimmäisvaatimuksista, koulutuksen määrästä ja toteuttamisesta sekä aiemmin saavutetun perustason ammattipätevyyden tai liikenneyrittäjäkoulutuksen hyväksi lukemisesta koulutuksessa. Opetushallitus vahvistaa opetuksessa noudatettavat opetussuunnitelman ja tutkimuksen perusteet.

Koulutus päättyy teoriakokeeseen. Kokeen suorittamisen edellytyksenä on, että kokelas on saanut 1 momentissa tarkoitetun opetuksen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään kokeen sisällöstä ja toteuttamisesta sekä kokeeseen pääsyn vaatimuksista.

Kokeessa hyväksytyille annetaan todistus perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta tai sen suorittamisesta nopeutetusti. Merkintä koulutuksen suorittamisesta voidaan

sisällyttää myös ammatillisen tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

6 §

Perustason ammattipätevyuden saavuttaminen ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa

Jos perustason ammattipätevyyskoulutus suoritetaan vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta kestävässä ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa, 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu koe voidaan suorittaa vaiheittain.

Opiskelija, jolla on kuljetettavan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus, saa 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksen aikana kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Kuljettajan vähimmäisiästään on voimassa mitä 8 ja 9 §:ssä säädetään.

7 §

Jatkokoulutus

Ammattipätevyuden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi kuljettajalle annetaan jatkokoulutusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvissä oppiaineissa. Jatkokoulutuksessa annetaan kuitenkin aina opetusta turvallisen, taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajotavan vahvistamiseksi. Ajoneuvohallintokeskus vahvistaa jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

Ammattipätevyys on voimassa viisi vuotta perustason ammattipätevyuden saavuttamisesta. Ammattipätevyuden voimassaoloa voidaan jatkaa viideksi vuodeksi kerrallaan jatkokoulutuksella. Jos ammattipätevyyttä ei ole pidetty voimassa jatkokoulutuksella, kuljettaja voi saattaa ammattipätevyuden uudelleen voimaan osallistumalla jatkokoulutukseen.

Jatkokoulutus voidaan antaa jaksoissa. Koulutuskeskus antaa todistuksen jatkokoulutuksen tai sen jakson suorittamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin jatkokoulutuksen sisällöstä ja määrästä

sekä muista jatkokoulutukseen liittyvistä vaatimuksista.

8 §

Kuljettajan vähimmäisikä

C-luokan kuorma-autoa ja CE-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 18 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla nopeutetulla koulutuksella, 21 vuotta täyttänyt. C1-luokan kuorma-autoa ja C1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuitenkin kuljettaa jo 18 vuotta täyttänyt, vaikka hän on saavuttanut perustason ammattipätevyuden nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 21 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella, 23 vuotta täyttänyt. D1-luokan linja-autoa ja D1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuitenkin kuljettaa jo 21 vuotta täyttänyt, vaikka hän on saavuttanut perustason ammattipätevyuden nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa 2 momentista poiketen paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä kuljettaa 21 vuotta täyttänyt, vaikka hän on saavuttanut perustason ammattipätevyuden nopeutetulla koulutuksella.

9 §

Linja-auton kuljettajan vähimmäisikää koskevat poikkeukset

Ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa linja-auton kuljettajan perustutkinnon suorittanut ja linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyuden saavuttanut saa 8 §:n 2 momentista poiketen toimia D1- tai D-luokan linja-auton kuljettajana Suomessa, Ahvenanmaata lukuun ottamatta, jos hän on täyttänyt 18 vuotta ja saanut kuljetettavan ajoneuvon ajo-oikeuden. Tieliikennelaissa tai sen nojalla säädetään linja-auton ajo-oikeuden saamisen edellytyksistä. Kuljettajana toimimisen rajoituksista ennen 20 vuoden ikää säädetään 2 momentissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu, joka ei ole täyttänyt 20 vuotta, saa kuljettaa D-luokan linja-autoa vain paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä tai siirtää D-luokan ajoneuvoa ilman matkustajia.

10 §

Koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi voidaan hyväksyä koulutuksen järjestäjä, jolla on opetusministeriön ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 8 §:n tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) 4 §:n nojalla myöntämä lupa ammatillisen koulutuksen järjestämiseen taikka lääninhallituksen myöntämä autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen. Perustason ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyt koulutuskeskukset saa antaa myös jatkokoulutusta, jos Ajoneuvohallintokeskus on hyväksynyt jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

Jatkokoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi voidaan hyväksyä myös muu yritys, säätiö tai yhteisö, jolla on koulutuksen luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät opetusselliset, ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen järjestämiseen.

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta voidaan lisäksi järjestää puolustusvoimien kuljettajaopetuksessa, jos koulutuksen järjestäjä on hyväksytty tämän lain mukaisesti koulutuskeskukseksi.

11 §

Opetushenkilöstö ja opetusvälineet

Koulutuskeskuksessa on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävä opetushenkilöstö sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat. Koulutuskeskuksessa on oltava myös opetuksesta vastaava johtaja, joka ohjaa, valvoo ja kehittää koulutusta ja toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävässä.

Opettajalla on oltava opetustehtävän edellyttämät didaktiset ja pedagogiset tiedot sekä riittävä alan tuntemus. Ajo-opetusta antavalla opettajalla ja opetuksesta vastaavalla johtajalla tulee perustason ammattipätevyyskoulutuksessa olla kelpoisuus opetuksessa käytettävien ajoneuvojen luokkaa vastaavaan ajo-opetukseen ajo-oikeuden saamiseksi sekä kuljettajana tai ajo-opetuksessa saatua alan kokemusta. Opettajan ja opetuksesta vastaavan johtajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Koulutuskeskus vastaa siitä, että opetushenkilöstöllä on koulutustoiminnan edellyttämä opetusalan sekä toimialan ja sitä koskevan lainsäädännön tuntemus.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on täytettävä ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavan kuljettajantutkinnon ajokokeessa käytettäviä ajoneuvoja koskevat vaatimukset. Muista ajo-opetuksessa käytettäviä ajoneuvoja ja opetusvälineitä koskevista vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Koulutuskeskuksen hyväksyminen

Koulutuskeskuksen hyväksymistä tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen haetaan kirjallisesti hyväksymisestä päättävältä viranomaiselta. Hakemuksesta on käytävä ilmi opetusta ja sen toteuttamista, opetuksesta vastaavaa johtajaa ja opetushenkilöstöä sekä opetusajoneuvoja ja muita opetusvälineitä koskevat tiedot siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarvittaessa tarkemmin säädetään.

Opetusministeriö hyväksyy ne 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut koulutuskeskukset, joilla on mainitussa pykälässä tarkoitettu lupa ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Muut 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut perustason ammattipätevyyskoulutusta antavat koulutuskeskukset sekä mainitun pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitettut koulutuskeskukset hyväksyy Ajoneuvohallintokeskus.

Hyväksyminen annetaan enintään ajaksi, jonka 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa koulu-

tuksen järjestämiseen tai autokoululupa on voimassa.

13 §

Koulutuskeskuksen valvonta

Koulutuskeskuksen hyväksyvä viranomainen vastaa koulutuskeskuksen ja siellä annettavan opetuksen valvonnasta. Opetusministeriö voi osoittaa tehtävän opetushallitukselle. Ajoneuvohallintokeskus voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän 15 §:ssä tarkoitettuun kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan hankkimalla tarvittavat palvelut siten kuin mainitun pykälän 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisen ja sopimuksen perusteella tehtävää hoitavien edustajilla on valvonnan toteuttamiseksi oikeus päästä seuraamaan opetusta ja saada valvonnassa tarvittavat tiedot. Koulutuskeskuksen on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastuksia ei saa tehdä kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnasta 1 momentissa tarkoitettujen palvelujen järjestäjänä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Koulutuskeskuksen vastuu koulutuksen järjestämisessä ja koulutuskeskuksen hyväksymisen peruuttaminen

Koulutuskeskus vastaa siitä, että opetus annetaan koulutuskeskuksen hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ja sen lisäksi annettujen tietojen sekä hyväksymisen ehtojen mukaisesti. Jos hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, on koulutuskeskuksen välittömästi ilmoitettava niistä hakemuksen hyväksyneelle viranomaiselle.

Jos koulutuskeskus ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä, koulutusta koskevia säännöksiä ei noudateta, taikka koulutusta ei hoideta hyväksymisen ehtojen mukaisesti tai muuten asianmukaisesti, voidaan koulutuskeskukselle antaa

huomautus tai kirjallinen varoitus. Jollei epäkohtia poisteta koulutuskeskuksen hyväksyneen viranomaisen asettamassa määräajassa, hyväksyminen on peruutettava. Valvonnan yhteydessä havaitut puutteet ja laiminlyönnit on valvojan välittömästi saatettava hyväksymisestä päättäneen viranomaisen tietoon tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

15 §

Kokeet

Opetusministeriön hyväksymissä koulutuskeskuksissa annettavaan koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen todistuksen antamisesta vastaavat opetushallituksen valvonnassa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 25 a §:ssä tarkoitettujen ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavat toimielimet tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettujen tutkintotoimikunnat.

Ajoneuvohallintokeskus vastaa hyväksymisensä koulutuskeskuksissa annettavaan koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta. Se voi järjestää kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen todistuksen antamisen kuljettajantutkinnon yhteydessä hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut yksityiseltä tai julkiselta palveluntuottajalta tämän kanssa ajopiirturikorntien myöntämisen järjestämisestä annetun lain (629/2004) 4 §:n 1 momentin mukaisesti tehtävin sopimuksin. Sopimuksen mukaisessa toiminnassa noudatetaan soveltuvin osin, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 4—12 ja 16 §:ssä säädetään toiminnan ja sen järjestämisen vaatimuksista.

Kokeen arvioijalla on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja ammattitaito. Arvioijan pätevyysvaatimuksista säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen viranomaisen ja sopimuksen perusteella tehtävää hoitavien edustajilla on oikeus päästä seuraamaan

koetta sen asianmukaisen toteuttamisen ja kulun varmistamiseksi.

Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnasta 2 momentissa tarkoitettujen palvelujen järjestäjänä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Perustason ammattipätevyyden ja jatkokoulutuksen suorittamispaikka

Perustason ammattipätevyys on saavutettava tämän lain mukaisesti, jos kuljettajan tieliikenteen valvontalaitteista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 tarkoitettu vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna kuljettajana on saavutettava perustason ammattipätevyys tämän lain mukaisesti, jos hän työskentelee Suomessa sijaitsevan yrityksen palveluksessa tai hänelle on myönnetty työluupa Suomessa.

Jatkokoulutuksen saa suorittaa tämän lain mukaisesti, jos kuljettajan 1 momentissa tarkoitettu vakinainen asuinpaikka on Suomessa tai jos hän työskentelee Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuna ammattipätevyyden tai jatkokoulutuksen suorittamisesta Suomessa.

17 §

Ammattipätevyyden osoittaminen

Osoitukseksi tässä laissa säädetystä ammattipätevyydestä kuljettajalle annetaan hakemuksesta kuljettajan ammattipätevyyskortti tai hänen hakemuksestaan ajokorttiin tehdään merkintä ammattipätevyydestä.

Kuljettajan on pidettävä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja ajaessaan mukana ja vaadittaessa esitettävä poliisille tai muulle liikenteen valvojalle. Poliisi voi keskeyttää ajon, jos kuljettajalla ei ole asiakirjaa mukanaan. Ajon jatkaminen voidaan sallia, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Kuljettaja voidaan samalla velvoittaa esittämään asiakirja poliisille määrääjässä.

Ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän saa 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuja ajoja lukuun ottamatta luovuttaa vain sellaisen henkilön kuljettavaksi, jonka ammattipätevyys on todettu 1 momentissa tarkoitettuna asiakirjasta.

18 §

Ammattipätevyyskortin malli

Kuljettajan ammattipätevyyskortin on oltava maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta, neuvoston asetuksen (ETY) 3820/85 ja neuvoston direktiivin 91/439/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 76/914/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY liitteessä II olevan mallin mukainen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ammattipätevyyden osoittavista merkinnöistä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa säännöksiä merkintöjen tekemisestä ammattipätevyyskorttiin.

19 §

Muissa ETA-valtioissa annettujen ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa annetun 18 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta on voimassa, mitä niistä tieliikennelaissa ja sen nojalla säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista asiakirjoista, joilla 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu ETA-valtiossa toimivaan yritykseen työsuhteessa oleva kuljettaja tai se, jota tällainen yritys käyttää kuljettajana, voi osoittaa ammattipätevyytensä.

Ammattipätevyyden osoittamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

20 §

Ammattipätevyyskortin myöntäminen

Kuljettajan ammattipätevyyskortti myönnetään hakijalle, joka on tämän lain mukaisesti saavuttanut perustason ammattipätevyyden tai suorittanut jatkokoulutuksen ja jolla on ammattipätevyyden edellyttämä Suomessa voimassa oleva ajo-oikeus.

Ammattipätevyyskortti myönnetään viideksi vuodeksi, kuitenkin enintään ajaksi, jonka hakijan ajo-oikeus on voimassa. Kortin myöntämisestä ja myöntämiseen liittyvästä menettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ennen 18 §:n 1 momentissa tarkoitetun asiakirjan luovuttamista kuljettajalle voidaan erityisesti syystä antaa määräajaksi väliaikainen asiakirja osoitukseksi ammattipätevyydestä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Väliaikainen asiakirja hyväksytään osoitukseksi ammattipätevyydestä vain Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Ammattipätevyyskortin kaksoiskappaleen antamisesta ja muussa ETA-valtiossa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ammattipätevyyskortin ja sen kaksoiskappaleen myöntää Ajoneuvohallintokeskus. Se voi sopia korttien myöntämisen ja 23 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintitehtävien hoitamisesta yksityisen tai julkisen palvelun tuottajan kanssa noudattaen soveltuvin osin, mitä ajopiirturikorttien myöntämistä koskevasta sopimuksesta ja muista toiminnan vaatimuksista ajopiirturikorttien myöntämisen järjestämisestä annetun lain 2 luvussa ja 16 §:ssä säädetään. Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnasta palvelujen järjestäjänä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

21 §

Ammattipätevyyskortin peruuttaminen

Kuljettajan ammattipätevyyskortti on peruutettava määräajaksi tai toistaiseksi, jos sen haltija ei enää täytä kortin myöntämisen edellytyksiä. Kortti voidaan peruuttaa myös sen haltijan pyynnöstä. Väliaikaisesti kortti voidaan peruuttaa, jos edellytykset väliaikaiseen ajokieltoon määräämiseen ovat tieliikennelain mukaan olemassa.

Ammattipätevyyskortin peruuttaa poliisi. Määrätessä kuljettaja ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon kortin ottamisesta poliisin haltuun ja sen palauttamisesta haltijalleen on voimassa, mitä ajokortista tieliikennelaissa ja sen nojalla säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ammattipätevyyskortin peruuttamisesta ja siihen liittyvästä menettelystä.

22 §

Ammattipätevyyden merkitseminen ajokorttiin

Ajokorttiin voidaan tehdä merkintä kuljettajan ammattipätevyydestä, jos hakija täyttää ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset sekä tieliikennelaissa tai sen nojalla säädetty ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset.

Hakemus ammattipätevyyden merkitsemisestä ajokorttiin tehdään ajokorttiasiassa toimivaltaiselle poliisille noudattaen, mitä ajokortin hakemisesta tieliikennelaissa tai sen nojalla säädetään.

23 §

Ammattipätevyyttä koskevien tietojen ilmoittaminen rekisteriin

Ammattipätevyyttä koskevien tietojen tallettamisesta ajoneuvoliikennerekisteriin säädetään ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) ja sen nojalla. Edellä 5 §:n 3 momentissa tai 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun todistuksen antajan, 12 tai 14 §:n mukaisesti koulutuskeskuksen hyväksymisestä tai sen hyväksymi-

sen peruuttamisesta päättävän, 20 tai 21 §:n mukaisesti kuljettajan ammattipätevyyskortin tai sen kaksoiskappaleen myöntämisestä tai peruuttamisesta päättävän sekä koulutuskeskuksen on ilmoitettava tarvittavista, rekisteriin tallettavista tiedoista Ajoneuvohallintokeskukselle noudattaen, mitä ilmoituksista ja niiden tekemisestä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Ajneuvohallintokeskus voi yhdistää 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamisen sekä tietojen rekisteriin tallettamisen 15 §:ssä tarkoitettuun kokeen vastaanottamista ja valvontaa koskevaan tehtävään hankkimalla tarvittavat palvelut siten kuin mainitun pykälän 2 momentissa säädetään. Se voi järjestää tietojen rekisteröintiin liittyvät tehtävät myös ammattipätevyyskorttia myönnettäessä hoidettaviksi 20 §:n 5 momentin mukaisesti.

Ajneuvohallintokeskuksen toiminnasta 2 momentissa tarkoitettujen palvelujen järjestäjänä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Erinäiset säännökset

24 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 §:n 1 momentin säännöksiä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä, 17 §:n 2 momentin säännöksiä ammattipätevyyden osoittavan asiakirjan mukana pitämisestä tai esittämisestä, 17 §:n 3 momentin säännöksiä ajoneuvon luovuttamisesta taikka 8 tai 9 §:n säännöksiä ajoneuvon kuljettamisesta, on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyysäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Joka harjoittaa tässä laissa tarkoitettua koulutus-, koe- tai valvontatoimintaa ilman tässä laissa tarkoitettua hyväksymistä, sopimusta tai muuta oikeutusta, on tuomittava *luvattomasta kuljettajan ammattipätevyyskoulutustoiminnasta* sakkoon.

Joka myöntää kuljettajan ammattipätevyyskortteja ilman Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava *laittomasta kuljettajan ammattipätevyyskorttien myöntämisestä* sakkoon.

25 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu

Kokeen vastaanotto-, arviointi- ja valvonta-tehtäviä hoitavaan sekä ammattipätevyyskorttien myöntämisessä toimivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

26 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Opetusministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa tämän lain nojalla tehdyn päätöksen oikaisemisesta on voimassa, mitä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 25 c §:ssä ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 16 §:ssä säädetään opinto-, näyttö- tai tutkintosuorituksen arvioinnin oikaisemisesta, sekä muutoksenhausta, mitä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:ssä säädetään muutoksenhausta koulutuksen järjestäjän päätökseen ja kielloista hakea valittamalla muutosta opiskelijan mainitun lain 25 §:ssä tarkoitettua arviointia koskevaan päätökseen tai arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen. Opetusministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ajneuvohallintokeskuksen hyväksymän koulutuskeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen taikka Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella toimivan kokeen vastaanottajan ja ammattipätevyyskortin myöntäjän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa hakea oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoksenhausta oikaisu-

vaatimusta koskevaan Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen säädetään 3 momentissa.

Ajoneuvohallintokeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta tai muuten tämän lain nojalla tekemään päätökseen samoin kuin kuljettajan ammattipätevyyskortin peruuttamista koskevaan poliisin päätökseen saa hakea valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

27 §

Virka-apu

Ajoneuvohallintokeskuksella sekä 13 §:ssä tarkoitettuja valvontatehtäviä hoitavilla on oikeus saada poliisilta virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

4 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

28 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__ .

Linja-auton kuljettajien tulee täyttää tässä laissa säädettyt pätevyysvaatimukset 10 päivästä syyskuuta 2008 ja kuorma-autonkuljettajien 10 päivästä syyskuuta 2009.

29 §

Siirtymäsäännökset

Tässä laissa säädettyä perustason ammattipätevyyttä ei vaadita linja-auton kuljettajalta, jonka linja-auton ajo-oikeus on alkanut ennen 10 päivää syyskuuta 2008 ja kuorma-autonkuljettajalta, jonka kuorma-auton ajo-oikeus on alkanut ennen 10 päivää syyskuuta 2009.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun kuljettajan on kuitenkin saadaksen jatkaa tässä laissa tarkoitettuja kuljetuksia suoritettava tässä laissa säädetty jatkokoulutus viiden vuoden kuluessa 1 momentissa mainitusta päivästä ja sen jälkeen siten kuin 7 §:n 2 momentissa säädetään.

Jos jatkokoulutuksen ajankohdan sovittamiseksi yhteen ajokortin voimassaoloajan kanssa tai jatkokoulutuksen edellyttämien järjestelyjen toteuttamiseksi asteittain on tarpeen poiketa 2 momentissa tai 7 §:n 2 momentissa säädetystä viiden vuoden määräajasta, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jatkokoulutuksen suorittamisesta enintään kaksi vuotta momentissa säädettyä aikaisemmin tai enintään kaksi vuotta momentissa säädettyä myöhemmin.

Ennen lain voimaantuloa saadaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 17 kohta, sellaisena kuin se on laissa 696/2006, sekä

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 18 kohta seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

17) vastata lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten vaadittavan kokeen järjestämisestä, todistuksen antamisesta, koulutuslupien myöntämisestä oppilaitoksille ja koulutuksen valvonnasta;

18) vastata sille osoitetuista kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyteen ja jatkokoulutukseen sekä kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämiseen liittyvistä tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

tieliikennelain 75 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 75 §:n 2 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1103/2004, seuraavasti:

75 §

Perusteet ajokieltoon määräämiselle

Ajo-oikeuden haltija on, jollei 78 §:n 5 momentista taikka 80 §:stä muuta johdu, määrättävä ajokieltoon:

5) jos hän on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmasti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan tämän lain tai rikoslain 23 luvun 1 tai 11 §:n nojalla rangaistavaan tekoon taikka ajoneuvolain (1090/2002) 96 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ajoneuvorikkomukseen tai kuorma- ja linja-

ton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (/) 24 §:ssä tarkoitettuun kuljettajan ammattipätevyysäännösten rikkomiseen, lukuun ottamatta muita rikesakolla rangaistavia tekoja kuin ylinopeusrikkomuksia, taikka liikennevalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetun lain (546/1998) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun paljastinlaiterikkomukseen; tai

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 3 §:n 2 momentin 7 kohta, 5 §:n 1 momentin 12 kohta, 11 §:n 1 momentin 5 kohta, 12 §:n 1 momentin 6 kohta, 15 §:n 1 momentin 9 kohta ja 17 §:n 2 momentin 12 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 7 kohta laissa 697/2006, 5 §:n 1 momentin 12 kohta laissa / ja 17 §:n 2 momentin 12 kohta laissa 588/2005, sekä

lisätään 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 697/2006, uusi 8 kohta, 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 859/2005 ja 60/2006 sekä mainituissa laeissa 697/2006 ja / , uusi 13 kohta, 12 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 7 kohta, 15 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 859/2005, uusi 10 kohta ja 17 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 403/2005 ja mainitussa laissa 588/2005, uusi 13 kohta seuraavasti:

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa lisäksi tietoja luonnollisista henkilöistä:

7) jotka ovat ilmoittautuneet lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten vaadittavaan kokeeseen tai joilla on lupaa myönnettäessä vaadittava todistus;

8) joilla on kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa (/) säädetty pätevyys tai jotka ovat ilmoittautuneet tällaiseen pätevyyteen vaadittavaan koulutukseen.

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

12) liikennevakuutuksen ottajasta;

13) kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä varten koulutusta antaneesta koulutuskeskuksesta, saadusta koulutuksesta ja

sen kestosta, suoritetusta kokeesta ja siitä annetusta todistuksesta, kuljettajan ammattipätevyyskortin tai sen kaksoiskappaleen myöntämisestä, ammattipätevyydestä ajokorttiin tehdyistä merkinnöistä sekä jatkokoulutuksen suorittamisesta ja siitä annetusta todistuksesta.

11 §

Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tietoja seuraavasti:

5) poliisilta tieto moottorikäyttöisen tai hinattavan ajoneuvon anastuksesta sekä ajo-oikeutta ja siihen liittyvää hakemusta, ajokorttilupaa, opetuslupaa, harjoituslupaa, liikenneopettajalupaa, henkilöauton ammattiajolupaa, vammaisen pysäköintilupaa, ajokortteja ja niihin kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyydestä tehdyistä merkinnöistä, ajokorttiluvan tai ajokortin saamisen esteitä, ajokieltoja ja niiden perusteita, ADR-ajoluvan peruuttamista, ajo-oikeuteen sekä ajokorttilupaan ja muihin lupiin liittyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevat tiedot sekä tässä mainittujen ajokorttien ja lu-

pien luovuttamista ja haltuunottoa koskevat tiedot;

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

6) ajokortin valmistajalta ajokortin valmistamiseen ja toimittamiseen liittyviä tietoja;

7) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitetulta kokeen vastaanottajalta ja palvelun tuottajalta kokeita ja kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämistä koskevia tietoja sekä jatkokoulutusta antavalta koulutuskeskukselta jatkokoulutusta koskevia tietoja.

15 §

Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Rekisteriin talletettuja henkilötietoja ja muita tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

9) ETA-valtion viranomaisille, Euroopan yhteisöjen komissiolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvä-

lisisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

10) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitetulle palvelun tuottajalle kuljettajan ammattipätevyyskorttien käsittelyä varten.

17 §

Salassa pidettävät tiedot ja niiden luovuttaminen

Rekisteriin talletetun salassa pidettävän tiedon saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

12) rajavartiolaitokselle rikosta ja siitä seuranneita rangaistuksia ja muita seuraamuksia koskevia tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa ja muuta tutkintaa, etsintää, pelastustehtävää ja ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitetun liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrittämistä varten sekä henkilön valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen henkilön tunnistamista varten;

13) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitetulle palvelun tuottajalle valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen kuljettajan ammattipätevyyskorttien käsittelyä varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 16 päivänä tammikuuta 2007